

Standardy wymagań i kryteria ocen z języka kaszubskiego w szkole podstawowej

klasa IV

ocena niedostateczna (poziom 1)

uczeń nie posiada wiadomości i postaw z poziomu 2, nie interesuje się przedmiotem, nie wykazuje chęci poprawy

ocena dopuszczająca (poziom 2)

1. Zasób wiadomości

- **mówienie:** refleksyjne używanie poznanych słów kaszubskich i prostych konstrukcji zdaniowych, poprawna artykulacja głosek kaszubskich, formułowanie prostych pytań i odpowiedzi na nie związanych z tekstem lub najbliższym otoczeniem, poprawne (pod względem dykcji, akcentu, intonacji, wymowy) formułowanie krótkich wypowiedzi o sobie, rodzinie, najbliższym otoczeniu lub na inny wybrany temat,

- **rozumienie:** rozumienie tekstów o pewnym stopniu trudności i związanych z poznawanym materiałem

- **czytanie:** samodzielne czytanie prostych tekstów z niezbyt skomplikowanym słownictwem

- **pisanie:** zapis krótkich tekstów i wyrazów, wykazywanie się znajomością podstawowych zasad pisowni

2. Zainteresowanie przedmiotem

3. Stosunek do lekcji j. kaszubskiego: bieżące uzupełnianie podręcznika z ćwiczeniami, aktywność

4. Pilność i systematyczność

5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w praktyce edukacyjnej

ocena dostateczna (poziom 3)

Poziom 2 + kojarzenie różnych wiadomości i wykorzystywanie ich w sytuacjach edukacyjnych, radzenie sobie w podstawowym zakresie umiejętności językowych bez pomocy nauczyciela, opanowanie pamięciowe 3 krótkich utworów wierszowanych i 3 piosenek, konstruowanie wypowiedzi w oparciu o tekst literacki (opowiadania odtwórcze), uważne słuchanie i rozumienie prostych tekstów, rozumienie poleceń i reakcja na nie, rozumienie sensu większości sytuacji komunikacyjnych i wypowiedzi związanych z omawianym obszarem tematycznym

ocena dobra (poziom 4)

Poziom 3 + samodzielne przygotowywanie dostępnych materiałów związanych z omawianą tematyką, dłuższe wypowiedzi złożone ze zdań rozwiniętych, posługiwanie się poznany słownictwem kaszubskim w różnych sytuacjach komunikacyjnych, 3 utwory wierszowane opanowane pamięciowo, 3 piosenki związane z tematyką zajęć, umiejętność zastosowania w materiale ćwiczeniowym zdobytego słownictwa, głośne, poprawne i wyraziste przeczytanie samodzielnie przygotowanych tekstów, ciche czytanie ze zrozumieniem, szukanie prostych informacji w tekście, próby pracy ze słownikiem

ocena bardzo dobra (poziom 5)

Poziom 4 + samodzielne czytanie krótkich tekstów i wykorzystywanie w praktyce wiedzy w nich zawartej, pisanie prostych zdań i wyrazów, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym, nauka 4 utworów wierszowanych na pamięć i 4 piosenek, przygotowywanie dostępnych materiałów na lekcje, aktywny udział w konkursach przedmiotowych i osiąganie w nich liczących się lokat na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, próby przedstawiania treści utworu w formie inscenizacji, stosowanie podstawowych zwrotów grzecznościowych

ocena celująca (poziom 6)

Poziom 5 + rozumienie prostych praw i procesów językowych, poprawne artykułowanie kaszubskich głosek i stosowanie tej wiedzy przy czytaniu tekstów, wykazywanie się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji, 4 utwory wierszowane opanowane pamięciowo, piosenki związane z omawianą tematyką, udział i lokaty w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, posługiwanie się językiem kaszubskim w zakresie mowy potocznej, potrafi poprawnie zapisać ze słuchu słowa o niezbyt skomplikowanym stopniu trudności, przekształca tekst wykonując różnego rodzaju ćwiczenia

Uwaga!

Z zakresu wiedzy językowej: umiejętność budowania jasnych i zrozumiałych zdań przy wykorzystaniu znanego słownictwa, wskazywanie w tekście rzeczowników, czasowników, przymiotników i przyimków, poprawna realizacja typowych głosek, próby zapisu ze słuchu prostego tekstu, głośne czytanie tekstów lirycznych i epickich, słowniczek trudniejszych słówek, kaszubski bezokolicznik, zjawisko jotacji i labializacji w rzeczownikach i czasownikach, proces kaszubienia, odmiana czasowników (ze szczególnym zwróceniem uwagi na inność form czasu teraźniejszego), rozpoznawanie poznanych części mowy w tekście; w zakresie form wypowiedzi: ustne opowiadanie odtwórcze, proste opowiadanie twórcze związane z życiem codziennym

klasa V

ocena niedostateczna (poziom 1)

uczeń nie posiada wiadomości i postaw z poziomu 2, nie interesuje się przedmiotem, nie wykazuje chęci poprawy

ocena dopuszczająca (poziom 2)

1. Zasób wiadomości

- **mówienie:** refleksyjne używanie poznanych słów kaszubskich i rozwiniętych konstrukcji zdaniowych, posługiwanie się kategoriami czasu i przestrzeni (np. dni tygodnia, miesiące, por roku, daty...), przedstawianie przyczyn i skutków wydarzeń i zjawisk, wyrażanie własnych opinii i uzasadnianie ich przy pomocy odpowiednich argumentów
- **rozumienie:** rozumienie tekstów o pewnym stopniu trudności i związanych z poznawaniem materiałem, samodzielne czytanie ze zrozumieniem tekstów o niezbyt skomplikowanej konstrukcji, dostrzeganie prawidłowości w zachodzących procesach językowych
- **czytanie:** samodzielne czytanie prostych tekstów z niezbyt skomplikowanym słownictwem, poprawne czytanie tekstów uprzednio usłyszanym w wykonaniu nauczyciela
- **pisanie:** zapis krótkich tekstów i wyrazów, wykazywanie się znajomością podstawowych zasad pisowni, stosowanie tych zasad w prostych dyktandach

2. Zainteresowanie przedmiotem

3. Stosunek do lekcji j. kaszubskiego: bieżące uzupełnianie podręcznika z ćwiczeniami, aktywność

4. Pilność i systematyczność

5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w praktyce edukacyjnej

ocena dostateczna (poziom 3)

Poziom 2 + kojarzenie różnych wiadomości i wykorzystywanie ich w sytuacjach edukacyjnych, radzenie sobie w podstawowym zakresie umiejętności językowych bez pomocy nauczyciela (samodzielne czytanie, rozumienie prostych tekstów, pisanie prostych komunikatów), opanowanie pamięciowo 4 krótkich utworów wierszowanych i 4 piosenek, samodzielne czytanie prostych tekstów literackich, głośne czytanie tekstów z poprawną artykulacją i akcentem

ocena dobra (poziom 4)

Poziom 3 + samodzielne przygotowywanie dostępnych materiałów związanych z omawianą tematyką, dłuższe wypowiedzi złożone ze zdań rozwiniętych z zastosowaniem określeń do podstawowych części mowy, przestrzeganie kaszubskich norm gramatycznych i ortograficznych 4 utwory wierszowane opanowane pamięciowo, 4 piosenki związane z tematyką zajęć,

ocena bardzo dobra (poziom 5)

Poziom 4 + samodzielne czytanie krótkich tekstów i wykorzystywanie w praktyce wiedzy w nich zawartej, pisanie w miarę rozwiniętych zdań i wyrazów, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym lub zasłyszane w toku lekcji, nauka 4 utworów wierszowanych na pamięć i 4 piosenek, przygotowywanie dostępnych materiałów na lekcje, aktywny udział w konkursach przedmiotowych i osiągnięcie w nich liczących się lokat na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, formułowanie wypowiedzi pisemnych ze świadomością celu i przestrzeganie zasad czytelnego zapisu, estetyki oraz odpowiedniego układu graficznego

ocena celująca (poziom 6)

Poziom 5 + rozumienie podstawowych praw i procesów językowych, poprawne artykułowanie kaszubskich głosek i stosowanie tej wiedzy przy czytaniu tekstów, wykazywanie się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji, 5 utworów wierszowanych opanowanych pamięciowo, piosenki związane z omawianą tematyką, udział i lokaty w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, konstruowanie przy pomocy nauczyciela krótkich wypowiedzi pisemnych (zaproszenie, zawiadomienie, życzenie, ogłoszenie), odczytywanie danych z planu, mapy (odnajdowanie położenia domu, szkoły, granic regionu, ciekawych miejsc, rezerwatów, parków...)

Uwaga!

Zakres wiedzy i umiejętności językowych: płynne wyrażanie swoich myśli i spostrzeżeń na proste tematy, dobór odpowiedniego słownictwa do zaistniałej sytuacji, umiejętność korzystania ze słowników, doskonalenie sprawności w zakresie artykułowania głosek, nazywanie przedmiotów, osób, cech, czynności, stanów psychicznych i ich przejawów, ilości czegoś (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik), odmiana czasownika i wprowadzenie jego trybów (zwrócenie uwagi na archaiczny tryb rozkazujący na północy Kaszub), proces byłaczenia u północnych Kaszubów; w zakresie form wypowiedzi: bo-gacenie słownictwa czynnego i biernego, opowiadanie twórcze i odtwórcze, dialog na temat wybrany przez ucznia, zaproszenie, zawiadomienie, życzenie, ogłoszenie

klasa VI

ocena niedostateczna (poziom 1)

uczeń nie posiada wiadomości i postaw z poziomu 2, nie interesuje się przedmiotem, nie wykazuje chęci poprawy

ocena dopuszczająca (poziom 2)

1. Zasób wiadomości

- **mówienie:** refleksyjne używanie poznanych słów kaszubskich i rozwiniętych konstrukcji zdaniowych, wypowiedzianie się na tematy nie poruszane w toku zajęć
- **rozumienie:** rozumienie tekstów o dość dużym stopniu trudności, związanych z poznawanym materiałem i nie tylko, samodzielne czytanie ze zrozumieniem tekstów o średnio skomplikowanej konstrukcji, rozumienie znaczenia podstawowych symboli (np. literackich: Stolem, Purtk, Sowizdrzał, Remus; kaszubskich: godło, hymn, sztandar...)
- **czytanie:** samodzielne czytanie tekstów ze średnio skomplikowanym słownictwem bez uprzedniego przygotowania, poprawne czytanie tekstów uprzednio usłyszanych w wykonaniu nauczyciela, samodzielne przygotowywanie tekstów do czytania
- **pisanie:** zapis usłyszanych tekstów i wyrazów o nieskomplikowanym stopniu trudności, wykazywanie się znajomością podstawowych zasad pisowni, stosowanie tych zasad w średnio trudnych dyktandach

2. Zainteresowanie przedmiotem

3. Stosunek do lekcji j. kaszubskiego: bieżące uzupełnianie podręcznika z ćwiczeniami, aktywność

4. Pilność i systematyczność

5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w praktyce edukacyjnej

ocena dostateczna (poziom 3)

Poziom 2 + kojarzenie różnych wiadomości i wykorzystywanie ich w sytuacjach edukacyjnych, radzenie sobie w zakresie umiejętności językowych bez pomocy nauczyciela (samodzielne czytanie, rozumienie tekstów, pisanie komunikatów, korzystanie z dostępnych źródeł, praca ze słownikami), opanowanie pamięciowe 5 krótkich utworów wierszowanych i 5 piosenek

ocena dobra (poziom 4)

Poziom 3 + samodzielne przygotowywanie dostępnych materiałów związanych z omawianą tematyką, dłuższe wypowiedzi złożone ze zdań rozwiniętych z zastosowaniem określeń do podstawowych części mowy, budowanie poprawnych konstrukcji językowych, 5 utworów wierszowanych opanowanych pamięciowo, 5 piosenek związanych z tematyką zajęć

ocena bardzo dobra (poziom 5)

Poziom 4 + samodzielne czytanie tekstów i wykorzystywanie w praktyce wiedzy w nich zawartej, pisanie rozwiniętych zdań z zastosowaniem znanych i zaczerpniętych ze słownika wyrazów, nauka 5 utworów wierszowanych na pamięć i 5 piosenek, przygotowywanie dostępnych materiałów na lekcje, aktywny udział w konkursach przedmiotowych i osiągnięcie w nich liczących się lokat na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym

ocena celująca (poziom 6)

Poziom 5 + rozumienie podstawowych praw i procesów językowych, poprawne artykułowanie kaszubskich głosek i stosowanie tej wiedzy przy czytaniu tekstów, wykazywanie się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji, 5 utworów wierszowanych opanowanych pamięciowo, piosenki związane z omawianą tematyką, udział i lokaty w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, wykazywanie się własną inicjatywą w organizowaniu ciekawych imprez i konkursów szkolnych

Uwaga!

Zakres wiedzy i umiejętności językowych: posługiwanie się w różnych sytuacjach znanym słownictwem i związkami frazeologicznymi, przekształcanie mowy zależnej w niezależną i odwrotnie, czasownik w stronie biernej, rzeczownik: powszechność końcówki -ów -ąma, przymiotnikowa odmiana rzeczowników, inny rodzaj gramatyczny niż w polszczyźnie, dłuższe postaci rzeczowników, rozpoznawanie w tekście znanych części mowy; w zakresie form wypowiedzi, poza ćwiczonymi w poprzednich latach: opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie z wycieczki lub imprezy szkolnej, charakterystyka postaci.